

P

R

I

D

jaargang 33 nummer 3 – juni 2013

Bruls opent Het Roze Huis met zon en regenboog

Door het samenbinden van twee regenboogvlaggen met roze strikken openen burgemeester Bruls en de voorzitter Stichting Roze Huis, Tjeu Borremans het pand aan de Sint Anthoniusstraat nummer 1. De klassieke deuroplijsting vormt het historisch decor voor dit belangrijk moment. Met de feestelijke opening wordt ook de naam definitief: Het Roze Huis.

Vrijdagmiddag 31 mei. De laatste dag van de Roze Mei staat in het teken van de opening van het 'Roze Huis'. Langzamerhand loopt de grote zaal vol met gasten; mensen die iets hebben met het nieuwe onderkomen van de homo-/lesbische beweging. Jong en oud, alleen de middengroep is minder vertegenwoordigd. Het is tenslotte een werkdag, een carrièredag. Men drinkt een kopje thee of een glaasje fris in afwachting van wat komen gaat. Buiten staat een ambtenaar klaar met de burgemeestersketting. Wethouders Henk Beerten en Jan van der Meer zijn al aanwezig. Alle gasten gaan naar buiten en wachten in het zonnetje. Wanneer de eerste burger van de stad met burgemeestersketting om zijn hals arriveert, wordt hij welkom geheten door Tjeu Borremans, voorzitter van Stichting Roze Huis. Hij spreekt over de lange zoektocht naar een nieuwe en gezamenlijke kantoor- en ontmoetingsruimte. Te lang hebben alle activiteiten van de teams van COC en jongerenorganisatie Dito! verspreid over de stad gezeten. Te lang zijn homo's, lesbo's, bi's en transgenders minder zichtbaar geweest. Toen Renee Schoffelen echter het voormalige Vrouwen Documentatie Centrum De Feeks in beeld bracht, kwam er schot in de zaak. Joris Blaauw, voorzitter COC Nijmegen, heeft zich enorm ingezet voor de realisatie van de nieuwe actiebasis. Na veel overleg kon het pand aan de Sint Anthoniusplaats nummer 1 gehuurd worden. Met de inzet van veel vrijwilligers werd het interieur opgeknapt en konden COC Nijmegen en Dito! Het Roze Huis

Burgemeester Hubert Bruls strikt de regenboog en opent Het Roze Huis. Een huis voor dames, heren en anderen. Alle bezoekers en gebruikers van het nieuwe onderkomen van COC Nijmegen en jongerenorganisatie Dito! genieten van zon en regenboog. Als dat geen goede voortekens zijn?

betrekken. Voor PINK onderzocht Rob Essers de bewonersgeschiedenis van het pand. Het blijkt dat het gebouw een interessante geschiedenis kent van voornamelijk Nijmeegse families tot onderduikers toe. Het herenhuis werd een vrouwenhuis en de nieuwe gebruikers mogen het volgende hoofdstuk van die geschiedenis schrijven. Het Roze Huis voor dames, heren en anderen.

Burgemeester Bruls spreekt de menigte op straat op vlotte wijze toe. De filmcamera van Nijmegen1 snort. De camera's van fotografen klikken. Bruls onderstreept het belang van een gezamenlijk huis voor de homo-/lesbische beweging. Ook hij noemt het historische karakter van het pand en de inzet van vrijwilligers. Met een persoonlijke kwinkslag refereert hij aan zijn aanstaande verhuizing naar Nijmegen en het feit dat hij twee linkerhanden heeft. Dus als de vrijwilligers die Het Roze Huis opgeknapt hebben nog tijd hebben, weet hij een adres waar nog wat gedaan moet worden. Het stadhuis is vlakbij en daarom verwacht hij dat de politieke lobby vanuit deze locatie wellicht nog beter gevoerd kan worden. Hij benoemt het open karakter van Het Roze Huis waar iedereen welkom is. De regenboog die voor de deur van Het Roze Huis hangt symboliseert dat. Dat geldt eveneens voor de roze strik die hij gebruikt om de regenboogvlag samen te binden zodat iedereen het huis in kan. Het is mooi dat de zon eindelijk schijnt, want zon en regenboog horen bij elkaar.

'Tout Nimegue' betreedt na deze opening het huis en zet de bijeenkomst in gemoedelijke sfeer voort. Enkele toevallig passerende buurtbewoners nemen meteen een kijkje bij hun nieuwe burens. Maria Engels schenkt het bord "Nijmegen, de oudste roze stad van Nederland" namens de Damessalon. Jos Kocken heeft namens de herensalon waar ze graag een lied aanheffen, een cadeautje en schenkt een piano. Clem Bongers heeft zich de laatste jaren toegelegd op de schilderkunst en schenkt drie portretten van belangrijke homovoorvechters: Premela, Schorer en van Kilsdonk. De portretten krijgen een plek in het nieuwe Roze Huis belooft Tjeu Borremans. Het interieur is echter nog niet geheel gereed. Er moet nogal wat gebeuren qua geluidsisolatie. Waarschijnlijk wordt deze zomer het plafond vervangen en komt er een nieuwe wand. Aangezien dit door professionals moet gebeuren, kunnen de vrijwilligers lekker op vakantie of gaan klussen bij de burgemeester.

[Bart van Dam]

Pink is een uitgave van COC Nijmegen

Hoofdredactie
Bart van Dam, Michel Kiel

Opmaak
IS-ontwerp / Ingrid Sewpersad

Redacteuren
Iris de Boer, Demian Stokebrand, Rogier Crijns, Joost Hermus, Kevin Nanlohy, Joost Wanders

Medewerkenden
Linda Mans, Sander Hagenbeek, Cees van der Pluijm, Marc van Unen, John van den Broek, Renee Schoffelen, Willy Last

Drukwerk & Distributie
Benda – Wijchen

Redactieadres
Postbus 1461
6501 BL Nijmegen
info@cocnijmegen.nl

advertentie

Ook voor een boodschap die moet blijven hangen!

Met posters en bouwtekeningen van BENDA drukkers blijft uw boodschap zeker hangen

BENDA
drukkers

Tel. 024 - 3771188 - www.benda.nl

PINK en LAN in Koninklijke Bieb

De Koninklijke Bibliotheek wil de website van pink-nijmegen.nl opnemen in hun digitale archief en via de site van de Koninklijke Bibliotheek ter beschikking stellen aan het publiek. De KB wil hetzelfde doen met de website van het Lesbisch Archief Nijmegen. De Koninklijke Bibliotheek ziet het als haar taak om alle publicaties inclusief op websites duurzaam te bewaren en voor toekomstige generaties raadpleegbaar te houden. Via een disclaimer zal aan de gebruikers van het archief duidelijk gemaakt worden dat de auteursrechten berusten bij de oorspronkelijk rechthebbenden. Men start met de archivering op 29 juni en daarna zullen regelmatig nieuwe versies gemaakt worden. PINK en het Lesbisch Archief Nijmegen vinden dit een grote eer. Het is een erkenning voor het professionele werk dat met name Ineke Duursema in de sites gestoken heeft. Het draagt echt belangrijk bij aan het doel van het PINK-project om de complete uitgaven van PINK van begin tot eind digitaal beschikbaar te stellen voor een breed publiek.

De Mariënborg organiseert iedere derde vrijdag van de maand Vrijplaats. Een interactieve avond met een centraal thema waarbij gasten worden uitgenodigd om meer inzicht te geven in het betreffende thema. In het kader van de roze meimaand staat deze avond in het teken van de LHBT gemeenschap. Buiten druipt de regen in straatjes van de lege terrasstoelen af. Het is een wisselvallige avond. Dat is de term die Nederlandse meteorologen gebruiken voor wisselend motregen en stortregen. En in dit geval slaat de term ook op de wisselende onderwerpen in de roze wereld die aan bod komen. Negentig procent van de belangstellenden deze avond is lesbisch, dus je kunt je afvragen of de juiste doelgroep bereikt wordt, maar het is lang geleden dat ik me bij een meerderheid waande. Hoewel ik me enigszins Carrie Bradshaw voel in de ruimte vol stelletjes, onder andere herkenbaar aan de 'wij'-vorm waarin geconverseerd wordt.

Beelden van de expositie 'Weg met de geraniums' van Leo van Adrichem schetsen een beeld van actieve homoseksuelen als achtergrond decor. Aafke Romeijn verzorgt de muzikale intermezzo's tussen de gastspreekers door.

De avond wordt afgetrapt door Ursula Prinsen, projectleider van SchoolsOut. Doel van het project is het bespreekbaar maken van homoseksualiteit op het basisonderwijs. Omdat iedere school, leerling en leraar anders is, gebeurt dit volgens het maatwerk principe. Volgens de laatste cijfers vindt slechts 5% van de jongeren dat seksuele geaardheid bespreekbaar moet zijn op school. Ursula heeft dus nog een lange weg te gaan. Maar we kunnen het glas ook halfvol zien ten opzichte van 10 jaar geleden, toen er nog helemaal geen budget en aandacht naar de kwestie uitging.

Vervolgens krijgen de aanwezigen de gelegenheid om vragen te stellen aan

Maxim Februari

Internationale dag tegen homofobie Het is weer VrijDag

“Als je vragen hebt waarvan je denkt ‘Dit is ongepast’, stel ze dan toch. Dit is een vrije avond,” klinken de woorden van presentatrice Katja Linders.

Het is Roze Vrijdag 17 mei, de internationale dag tegen homofobie. Terwijl op hetzelfde moment in Georgië betogers tegen homofobie met brandnetels worden afgeranseld, zitten in de bibliotheek De Mariënborg vijftig mensen bijeen om ook zonder roze bril meer inzicht te krijgen in de roze wereld.

een lesbisch ouderpaar. Het blijft stil in de zaal vol lesbische stelletjes en ouders. Ik zou zelf ook niet weten wat ik ze zou moeten vragen. Ik zou waarschijnlijk in dezelfde conversatie terecht komen als met mijn heteroseksuele vrienden met kinderen: over de laatste buggy met vierwiel aandrijving, het absorberende vermogen van de nieuwste Pampers en het al dan niet toevoegen van peterselie aan de Nutricia babyvoeding. Dat het lesbisch ouderschap nog altijd niet is ingeburgerd blijkt wel uit zaken als kinderboeken en schoolmateriaal die het steevast over papa en mama hebben. En aan vragen van heteroseksuele ouders of beide kinderen dezelfde zaaddonor hebben. Op de meest onge-

paste momenten, in de lift waar de kinderen bij zijn bijvoorbeeld. “Hebben jouw kinderen ook dezelfde vader of is één van de twee van de melkboer?” kaatst de geïrriteerde ouder dan terug. De meeste kinderen zullen waarschijnlijk niet meer weten wie de melkboer is (of hij moet als app beschikbaar komen op de smartphone; ik pleit overigens voor een geëmanciperde versie met melkboerin, dat maakt het kinderen maken met de melkbezorger ook stukken leuker), maar het idee is duidelijk.

Boekhandel De Feeks geeft ons de nodige roze leestips voor de zomer. Leestips vind je ook op de flyers die de bibliotheek speciaal voor de Roze Meimaand heeft samengesteld. Na een pauze zijn de schrijvers van twee van die leestips aan de beurt: Maria Fourier en Maxim Februari.

De eerste leest een stuk voor uit haar roman 'Mooie jongens' over Luc die gevangen zit in Lucia en een jaar naar Venetië trekt om Luc te bevrijden. Niet het verhaal, maar het thema is enigszins autobiografisch: Maria worstelde zelf lange tijd met haar seksuele identiteit. Inmiddels begrijpt ze dat het onderscheid tussen man en vrouw geen twee uitersten in het spectrum zijn. Transgender gaat niet over seksualiteit, maar over identiteit. Je hebt mannelijke vrouwen, vrouwelijke mannen, lesbische transgenders en homoseksuele jongens, om maar wat te noemen. Het pallet kent alle kleuren van de regenboog en niet enkel zwart en wit. Zo lang als het Maria duurde om de roman te schrijven, nog langer duurde het om een uitgever te vinden die het boek durfde te publiceren. De veronderstelling dat er nog een taboe rust op het onderwerp transsexualiteit,

lijkt daarmee bevestigd. En daarmee wordt de noodzaak voor boeken die het onderwerp aankaarten des te groter. Dat vond ook Maxim Februari, schrijver van het boek 'De maakbare man'.

Maxim heeft bewust gekozen voor zijn rolmodel als transseksueel. Hij wilde de discussie openen en kennis over dit onderwerp vergroten. Mission accomplished, maar het was geen gemakkelijke taak, want met de adem van de pers in je nek is niet iedereen even goed bestand tegen die druk. Daarom associëren veel mensen transsexualiteit nog altijd op negatieve wijze met Kelly uit Big Brother, zo schijnt. Ik zou het persoonlijk niet weten want ik heb de aangeboren genetische afwijking die ervoor zorgt dat mijn zappinger een spastische beweging maakt als er bizariteit programma's op het tv-scherm verschijnen. Journalisten moeten nieuws verkopen en Nederland is verzet op sensationeel nieuws. Geslaagde mensen zijn niet interessant. En hoewel ik niet weet wie Kelly is, erger ik me ieder jaar weer aan de nieuwsuitzendingen van de Canal Pride waarbij op de tv van de 100 boten, jawel, altijd alleen die ene boot met heren in schaars ondergoed te zien is.

En ja, ook ik heb geen alcoholische aanmoediging nodig om journalistiek ongepaste vragen te verzinnen, zoals hoe het was om voor het eerst in het mannenurinoir tussen de rest van de heren op het vliegje te richten. Maar ik weet mijn tong tijdig te bedwingen. Interessanter is het antwoord op de vraag waarom Nederland zo ver achter ligt op het gebied van LHBT emancipatie. Maxim wijt dit aan het feit dat Nederland vooruitstrevend begon en daarna jaren de tijd heeft genomen om zichzelf op de borst te kloppen. Kijk eens hoe tolerant wij zijn? Ondertussen worden we rechts en links ingehaald als Michael Schumacher in zijn laatste seizoen. Zo mag in Nederland een man die biologisch vrouw wordt geen sperma invriezen. Of mag je pas een jaar na het verwijderen van je baarmoeder

Maria Foerier

op je paspoort laten zetten dat je man bent. In Argentinië, ter vergelijking, is hiervoor een bezoek aan het gemeentehuis genoeg. Je hoeft hiervoor niet eens een operatie te ondergaan. Hoe moeilijk en traag het ambtelijk apparaat ook werkt, soms kan het verrassend gemakkelijk zijn. Zo is een bezoekje aan de apotheek soms ook in Nederland genoeg om je geslacht ook in de computer te veranderen. Dertig jaar geleden was de discussie überhaupt medisch gezien nog niet mogelijk. Het enige wat er toen te vinden was over transsexualiteit waren een paar krantenknipsels in de bieb met de mededeling dat het slikken van testosteron de kans op acne vergrootte. Toch ervaart Maxim dat zijn transitie op minder weerstand stoot dan homoseksualiteit. “Het was moeilijker om lesbisch te zijn dan transseksueel.” Na de medische ingreep is het voor een transseksueel ook veel makkelijker om onzichtbaar op te gaan in de maatschappij, waar niemand weet dat je ooit biologisch gezien een ander geslacht had.

In veel culturen is er ook begrip voor transsexualiteit: 'een foutje van de schepping'. Helaas niet bij iedere cultuur, zo keurt de katholieke kerk transsexualiteit af omdat transsexualen hun natuurlijke door God gewezen rol niet aanvaarden. Net als homoseksuelen.

Maar God heeft ons ook de kennis voor medische ingrepen gegeven en Maxim geniet nog dagelijks met volle teugen van zijn juiste lijf. Vorige week nog kwam er een bloedmooie vrouw in kort rokje op hem af en zei met zwoele stem 'hallo'.

“Ik was altijd de aandacht van lesbische mannelijke vrouwen gewend. Dit was een geheel nieuwe ervaring voor me.” Wil je hiermee suggereren dat lesbische vrouwen mannelijk zijn Maxim? Desalniettemin voel ik een lichte steek van jaloezie.

[Iris de Boer]

Koninginnedag – Marc van Unen

Waar was jij toen...? Leuk spelletje en het brengt elk doodgebloed feestje weer tot leven. Waar was jij toen Ronnie Tober zijn wereldhit “Naar de Kermis” naar de top van de hitparade zong (en onderwijl zijn roze afkomst verloochende door met Nijmeegse Ciska te gaan viezelevozen in het reuzenrad)? Waar was jij toen het burgerlijk huwelijk in Nederland werd opengesteld voor personen van hetzelfde geslacht? Waar was jij toen naakt op een plateau dansen in discotheek IT mainstream werd? Waar was jij toen Martina Navratilova hoorndol werd van Monica Seles' orgastisch gekreun en de US Open 1991 verloor?

Allemaal mooie, roze hoogtepunten waar iedereen (van boven de 40 in ieder geval) ongetwijfeld fijne herinneringen

aan heeft. Maar al deze pareltjes uit de roze geschiedenis vallen in het niet met de vraag “Waar was jij op 30 april 2013?” Waar was jij toen tout Nederland zich vergaapte aan de blauwe avondjapon van koningin Maxima? Waar was jij toen de koud afgetreden oud-koningin op het balkon enigszins bedillierig naar haar schoondochter siste ‘Misschien even wuiven?!’” Als roze man met hysterische neigingen had ik natuurlijk voor de tv moeten zitten, gehuld in oranjeplunje, licht huilerig verzuchtend “Wat is ze mooi (Maxima)! Wat is ze oud geworden (Beatrix)! Wat heeft dat kapsel dringend een likje wax of gel nodig (Willem-Alexander)!” Hoe leuk het ook was geweest om toe te kijken hoe mams het koninginnestokje

doorgaf aan haar schoondochter (die zoon is immers maar bijzaak), ik had wel iets beters te doen op 30 april: ik was in New York City.

Eind oktober in een doldrieste bui en onder invloed van een fijne fles Moët&Chandon hadden we (ikzelf, mijn lief en één van onze liefste vriendinnen) tickets naar NYC geboekt, niet wetende dat we hierdoor het roze hoogtepunt van de eeuw zouden missen. Want hoe je het ook wendt of keert, de monarchie bestaat toch voor een groot deel uit glitter, tralala, sprookjes en dancing queens en don't we love it!?

New York City had zoveel leuks te bieden dat we die dag amper aan de troonswisseling hebben gedacht. Zo hadden we een cultureel momentje bij het Museum of Modern Arts

(het bezoeken van van de museum-souvenirwinkel), we deden ons tegoed aan culinaire hoogtepunten (een ontbijt waar gebakken aardappels, worst en pannenkoeken vochten om een plaats in mijn maag) en we bekeken wat vastgoed in the Village, hopende daar Madonna, Sarah Jessica Parker of Victoria Beckham tegen het ranke lijfje te lopen. Dát is niet gebeurd maar wat wáren we verliefd op deze homovriendelijke wijk! In het buurtparkje staan lesbische en homosculpturen als eerbetoon aan de homorechtenbeweging die in de jaren zestig in The Village haar beslag kreeg. Voor even was NYC het roze paradijs op aarde.

Voor even, want amper terug in Nederland lazen we over vreselijke

geweldsmisdrijven tegen homo's. In het door ons bejubelde NYC! Waar wij op Koninginnedag nog onze eigenste roze zelf liepen te zijn in Christopher Street, juist daar werd twee weken later iemand doodgeschoten omdat hij homo was. Daar werden we toch wel heel erg stil van.

Tolerantie, acceptatie, solidariteit: woorden waarmee Beatrix kwistig in haar kersttoespraken strooide en waar ze soms om beschimpt werd. Maar zowel in Nederland als in de VS blijken het geen loze woorden te zijn. Zolang iemand doodgeschoten wordt vanwege zijn geaardheid is er nog heel veel werk te verrichten. En dat onze nieuwbakken koningin half mei een internationale bijeenkomst over homo-emancipatie bezocht, was in die zin een mooi gebaar.

Roza-terdag 2013

Op zaterdag 28 juni 1969 ontruimde de politie van New York de homobar Stonewall Inn. Dat gebeurde in die tijd helaas wel vaker. Maar dit keer liep het anders dan de politie gewend was. De barbezoekers vochten namelijk terug. Het liep zo uit de hand dat 2000 demonstranten tegenover 400 politieagenten kwamen te staan en er aan beide zijden bloed vloeide. De rellen hielden 5 dagen aan. Another brick in the Stonewall.

Een jaar later werd op dezelfde datum de eerste Gay Pride gehouden met 10.000 deelnemers. Sindsdien een terugkerend fenomeen op de laatste zaterdag in juni en een traditie die de oceaan overstak, net als bijvoorbeeld Halloween en Valentine's Day. In Nederland stamt de term Roze Zaterdag uit 1979, toen bisschop Gijsen vlak voor Pasen een paar uitspraken deed waarvan Maxima zou zeggen "dat was een beetje dom." Het COC Roermond riep op tot een demonstratie tegen de uitspraken en de opkomst was onverwacht overweldigend. Na Witte Donderdag en Goede Vrijdag was het nu Roze Zaterdag: vanaf toen naar Amerikaans voorbeeld iedere laatste zaterdag in juni in een andere stad gehouden. De opkomst varieert per jaar en ligt tussen de 10.000 – 50.000 bezoekers. Dit jaar is Utrecht aan de beurt. Hoeveel bezoekers er gaan komen is nog giswerk en zal voornamelijk van het weer afhangen, want de organisatie heeft genoeg in petto. Hoewel nog niet het hele programma bekend is, licht Petra Luiken, voorzitter van de organisatie, graag een tip van de velvet op.

Op vrijdag 28 juni kunnen de liefhebbers vanaf 20.00 uur vast 'indrinken' op het podium van PANN op het Domein. Rol daarna je tent in op de roze camping van Olympus. Op dit sportcomplex kun je de volgende dag de extra calorieën die via het bier zijn binnengekomen er ook weer af sporten. Wie op zaterdag 29 juni de stad binnenkomt via het Centraal Station wordt via een roze route langs de activiteiten in het centrum geleid. Deze route wordt ook via een app op je telefoon beschikbaar gemaakt. Maar de roze ballonnen en het regenboogzebrapad (leuk woord voor galgje) leiden je ook zonder app op de goede weg. Winkeliers zorgen voor een roze etalage en wie trek krijgt van het winkelen kan terecht op het culinaire Jacobsplein.

Geen zorgen, er is meer te krijgen dan tompeozen en frambozenlimonade. Uiteraard is er ook aandacht voor LHBT emancipatie. Op het Lucasbolwerk is aan zo'n 60 organisaties gevraagd om belangstellenden hierover interactief te benaderen en niet simpelweg flyers uit te delen. Flyers belanden vaak naast goede voornemens in de prullenbak en men wil graag de aandacht vasthouden en een blijvende herinnering achterlaten. Een uitdaging die om creatieve oplossingen vraagt. Zo vind je bijvoorbeeld een lounge set, workshops, podia, restaurants, een silent disco en komt de brandweer met een bluspresentatie. Het thema cultuur, religie en diversiteit wordt afgetrapt met een eucharistieviering in de Dom. De organisatie heeft verder 40 projecten door het centrum weten te verspreiden, variërend van kunstexposities, bioscoopvoorstellingen, theateroptredens en open tuinen. De aanwezigheid van allochtone organisaties op dit platform is nog niet zeker. Activisten uit Turkije hebben bekend

gemaakt wellicht informatie over de status van de LHBT gemeenschap in Turkije te willen geven, maar de vermoedelijke media aandacht is voor veel organisaties nog een onoverkoombare drempel. Voor de kids is er Lepelenburg, waar naast luchtkussens en spelletjes Romeo en Romeo wordt opgevoerd in een eigentijds jasje. 's Avonds kan er worden gefeest. Typisch Utrechtse roze hangplaatsen zijn het Bodytalk café en café Kalff. Leuk voor als het regent, maar het echte feesten gebeurt in de buitenlucht. Bingo FM & Hollandse Hit Stage op het Stadhuisplein zijn de typisch Utrechtse bijdragen aan het feest. PANN gaat los op het Domein. Student Stage vind je op het Janskerkhof. Deze aankondiging brengt bij mij flashbacks van de Thriller-clip naar boven. Op Neude is het Lief festival toegankelijk voor jong en oud en oud en hetero. Dat wordt uitslapen zondag.

[Iris de Boer]

New Yorkse toneelhit The Normal Heart in Nederland

Op 1 augustus 2013 gaat The Normal Heart in première in het DeLaMar Theater te Amsterdam. Het met drie Tony Awards bekroonde toneelstuk van aidsactivist Larry Kramer speelde met veel succes op Broadway in New York en was nog niet eerder buiten Amerika te zien. In de vertaling van Coot van Doesburgh en onder regie van Job Gosschalk komt deze toneelhit deze zomer exclusief naar het DeLaMar Theater. De Nederlandse

sterrencast bestaat o.a. uit Frederik Brom, Henriëtte Tol, Freek Bartels, Thijs Römer en Oren Schrijver.

The Normal Heart is een aangrijpend en waargebeurd verhaal over de opkomst van de aidsepidemie in New York in de jaren '80. Het onthutsende en ontroerende maar ook met veel humor vertelde verhaal gaat over een hechte vriendengroep in het gevecht tegen politici, artsen en media die

de waarheid willen verdoezelen over de nieuwe ziekte die de homowereld teistert. Een onvergetelijke theaterbeleving die aantoont dat in de liefde iedereen gelijk is. The Normal Heart
Première: donderdag 1 augustus 2013
Mary Dresselhuys Zaal, 20:30
Speelperiode:
di 30 juli t/m zo 11 aug 2013
try-outs: di 30 en wo 31 juli 2013
www.delamar.nl

Wist je dat?

Op 4 mei 1970 legden twee jonge homoseksuelen een krans bij het oorlogsmonument op de Dam ter nagedachtenis van de vervolging van homoseksuelen tijdens de Tweede Wereldoorlog. De jongeren werden gearresteerd en de krans vernield. Hitler zou trots zijn geweest op de Nederlandse overheid. Naar aanleiding van dit incident begon Bob van Schijndel een lobby om een homomonument te realiseren. Dit lukte pas in 1987.

Boris Dittrich ontving op 17 mei de Jos Brink prijs voor zijn fundamentele bijdrage aan de verbetering van LHBT rechten. De mensenrechtenactivist van Human Right Watch hield op 20 mei een openhartig interview over zijn werk bij Goedemorgen Nederland op Radio 1. Dit interview is terug te luisteren op: <http://www.radio1.nl/terugluisteren>

Op 17 april stemde het parlement van Nieuw-Zeeland voor het homohuwelijk. Volgens de peilingen is ongeveer twee derde van de bevolking van Nieuw-Zeeland voor deze gelijkberechtiging. Deze verhouding

werd weerspiegeld bij de stemming in het parlement.

Frankrijk stemde op 23 april in met de legalisering van het homohuwelijk. Ondanks protesten van conservatieve partijen is het vanaf juni mogelijk om in Frankrijk een huwelijk af te sluiten tussen twee mensen van hetzelfde geslacht. Bienvenue au 21ème siècle.

Bezoek jij deze zomer een roze activiteit? Pink is altijd op zoek naar gastschrijvers. Maak een pakkend verslag van die dag en stuur deze voor 15 augustus naar info@cocnijmegen.nl

Lintje (2)

Anderhalf jaar geleden schreef ik een column over lintjes: the red ribbon oftewel het rode aidslintje, dat bedoeld is om je solidariteit te betonen met mensen met hiv en/of aids. Ontworpen in de tachtiger jaren, toen we dachten dat de aidsepidemie op zijn hoogtepunt was. Ontworpen ook om duidelijk te maken dat hiv en aids geen 'homoziekte' was, waar je je toch niet druk over hoefde te maken als je niet homoseksueel was. Het was een periode waar tachtig procent van alle met hiv geïnfecteerde mannen hun infectie hadden opgelopen doordat ze seks hadden gehad met andere mannen. Maar daar wil ik het eigenlijk niet nog een keer over hebben. Ik wil het hebben over lintjes en dan niet het rode aidslintje en al helemaal niet het gele, witte, roze of weet ik veel wat voor een kleur lintje. Ik bedoel het blauw-wit-oranje-wit-blauwe lintje horende bij de Orde van Oranje Nassau. Nooit bij stil gestaan bij zo'n lintje. Ja, eenmaal toen pater Toon van Heusden, die zijn oude dag geheel en al besteedde aan voorlichten van onder andere katholieke plattelandsvrouwen over homoseksualiteit, toen hij dus een lintje kreeg: Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Hij had het niet alleen meer dan verdiend, hij was er ook apetrots op en het werd hem door homo-Nijmegen van harte gegund. Hoewel ik zelf niet zoveel met het koningshuis heb (ik vind de constitutionele monarchie echt niet meer bij de 21e eeuw horen), vond ik het wel van belang dat Toon een algemene Nederlandse onderscheiding kreeg en die zijn in dit land nou eenmaal gekoppeld aan het koningshuis: Oranje Nassau en/of Nederlandse Leeuw. Voor zover ik weet werden er in Nijmegen nog twee maal mensen uit de homobeweging gedecoreerd: Henk Beerten en Adri van Hout voor hun jarenlange inzet voor diezelfde homobeweging.

Mijn huisgenoot E had me bezworen vrijdag 26 april vrij te houden voor een leuk dagtripje, dat hij georganiseerd had. Doet hij nooit, dacht ik, leuk voor een keer. Enkele dagen van tevoren laat hij weten dat er wellicht een wat formeel kantje aan zit en dat hij zijn pak aan doet. Doet hij ook nooit, dacht ik weer. En de vraag kwam of ik dat ook wou doen. Nou doe ik dat alleen bij uitvaarten die ik soms zelf leid en anders doe ik liever een Indonesische batik aan. Maar nee, liever toch een colbertje zei hij. Ach, dacht ik, niet dwars gaan liggen, als hij nou eens een leuke verrassing organiseert. We rijden die ochtend richting Groesbeek en bij restaurant

Het Zwaantje stoppen we. Het staat er helemaal vol met auto's. Binnen zie ik E's moeder, mijn zus, E's broers, Willem Sips met wie ik jaren geleden in het Aids Overleg Nijmegen samenwerkte en ik kijk naar rechts waar een tafel staat vol met oranje gebakjes. Vrienden uit Gouda, Amsterdam, Purmerend arriveerden evenals nogal wat Nijmeegse dierbaren. Paul van der Zee, penningmeester SOAAN, die de zaak in gang had gezet ter gelegenheid van het 25 jarig bestaan van SOAAN. De burgemeester van Mook - Middelaar begon zijn toespraak met: geachte heer Van den Broek en eindigde met: en het heeft hare majesteit behaagd ..... Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Totaal overdonderd.

Er was gelukkig nog iemand die gedecoreerd werd en in die tijd had ik de mogelijkheid even na te denken over een klein toespraakje, waarin ik in elk geval kwijt kon dat ik blij was, dankbaar was voor de maatschappelijke erkenning en dat die echt niet alleen voor mij gold maar voor zovelen die aan die aidspreventie hard hebben meegewerkt. En vooral dat het aantal nieuwe hiv-infecties onder jongeren nóg hoger is dan in de begin jaren tachtig en dat we daar uit alle macht en met zijn allen vooral heel hard mee aan de slag moeten. 25 jaar SOAAN is 25 noodzaak voor een goede aidspreventie. Vandaag nog meer dan gisteren. Aids is en blijft een levensbedreigende aandoening!

John van den Broek
info@aidsactiviteitennijmegen.nl

Stichting Ondersteuning Aids Activiteiten Nijmegen (Soaan) ondersteunt financieel initiatieven voor aidsvoorlichtingsactiviteiten. Kijk voor meer informatie op: aidsactiviteitennijmegen.nl

COC wil veto Poetin over anti-homowet

Het Russische parlement stemde op 11 juni voor de antihomowet, die lesbiënnes, homo's, bi's en transgenders (LHBT's) in Rusland monddood dreigt te maken. Het COC wil dat de Russische president Vladimir Poetin zijn veto over de wet uitsprekt en vraagt minister Frans Timmermans (Buitenlandse Zaken) om daar opnieuw op aan te dringen. Op 11 juni werd in het parlement (Staatsdoema) over het wetsvoorstel de tweede stemming gehouden en in vooravond volgde de derde en definitieve stemming. Als Poetin geen veto uitsprekt, treedt de wet naar verwachting op korte termijn in werking. Het COC wijst er op dat Poetin in april, in reactie

op het Nederlandse protest, stelde dat homoseksuelen in Rusland 'niet gediscrimineerd' worden. "Als het Poetin toen ernst was, dan gebruikt hij nu zijn veto om te zorgen dat de wet niet in werking treedt", reageert landelijk COC-voorzitter Tanja Ineke. De Russische overheid wijst alle geschokte reacties op de wet van de hand. Zij wijst er op dat LHBT's nog steeds informatie mogen verspreiden op plekken waar absoluut geen kinderen komen, zoals nachtclubs. Samen met de Russische LHBT-beweging en andere mensenrechtenorganisaties bezint het COC zich op vervolgstappen.

Bron: COC-NL

OPROEP VOOR ONDERSTEUNING

De laatste twee maanden hebben zich bij het COC zes mensen gemeld, die vanwege hun seksuele oriëntatie asielen in Nederland hebben gevraagd of slachtoffer zijn van mensenhandel. Alle zes wonen in Nijmegen of omgeving. Het gaat om een vrouw en vijf mannen. Vijf van hen komen uit Afrika (Nigeria en Oeganda), een is afkomstig uit Pakistan. In al deze landen staan hoge straffen op homoseksualiteit. Ook worden LHBT's in deze landen sociaal uitgesloten. Zonder uitzondering wordt men verstoten door familie en vrienden, wanneer deze tot de ontdekking komen dat men lesbisch, homoseksueel, biseksueel of transgender is.

Een van de betrokkenen wil anoniem iets over zijn levensverhaal vertellen. Deze man is 31 jaar en afkomstig uit de Nigerdelta. Hij is homoseksueel en politiek actief geweest in zijn geboorteland. Hij is nu anderhalf jaar in Nederland als asielzoeker en spreekt inmiddels redelijk goed

Nederlands. Maar hij is zogenaamd 'uitgeprocedeerd'. Dit wil zeggen dat hij het asielzoekerscentrum moest verlaten zonder verdere opvang. Hij is het land nog niet uitgezet. Daarom leeft hij op straat zonder dak noch inkomen. Hij heeft landbouwconomie gestudeerd en werkte als landbouwvoorlichter in Nigeria. Na zijn studie is hij politiek actief geworden. Deze 'goodlooking' man spreekt met humor en interesse voor anderen over zijn situatie. Homoseksueel zijn is niet openlijk mogelijk in Nigeria. Familie en publiek stoten je uit hun verband. In het noordelijke en islamitische deel van het land kan het je leven kosten. In het christelijke zuiden is het volgens hem nauwelijks beter, want je wordt je leven lang sociaal en mentaal gemarteld. Nu is hij in Nijmegen en wacht het volgende proces af in de hoop in Nederland te kunnen blijven. In Nigeria heeft het parlement op 30 mei een wet aangenomen, die personen die genegenheid tonen

voor, trouwen of getrouwd zijn met een persoon van hetzelfde geslacht straft met 14 jaar gevangenisstraf. Dit geldt ook voor buitenlanders (toeristen, diplomaten, zakenmensen). In de twaalf noordelijke Nigeriaanse deelstaten is sinds 2001 sharia wetgeving van kracht, die seks met personen van hetzelfde geslacht bestraft met de doodstraf. In Oeganda is al enige jaren aanscherping van homofobe wetgeving in voorbereiding. Tot nu toe heeft internationale druk de beoogde nieuwe wetgeving, geïnspireerd door conservatieve religieuze groeperingen uit de Verenigde Staten, kunnen tegenhouden.

Mensenrechtenorganisaties vrezen echter dat het parlement uiteindelijk voor de nieuwe wetgeving zal stemmen. Lesbische vrouwen kunnen tot zeven gevangenisstraf veroordeeld worden, voor homomannen kan dat zelfs levenslang zijn. De nieuwe wetgeving voorziet ook in een verbod

op 'homopropaganda' (verbod op LHBT-bewegingen, voorlichting, e.d.). In Pakistan, waar 98% van de bevolking moslim is, sluit de religieuze werkelijkheid liefde tussen personen van hetzelfde geslacht uit. De asielzoekers zoeken ondersteuning bij het COC en hebben nu ook elkaar leren kennen. Het zijn dappere, intelligente wereldburgers. Ze kennen de situatie in hun land en de in de wereld. Er was voor deze mensen geen andere keus dan hun land op dit moment te verlaten.

Vanuit het COC bieden we ondersteuning aan de asielzoekers en slachtoffers van mensenhandel. Dat doen we door de mensen in de gelegenheid te stellen elkaar te ontmoeten en zodoende voor elkaar steun en toeverlaat te worden. Ook willen we hen laten kennismaken met het gay leven in Nijmegen en in Nederland. De zomermaanden bieden daar een prachtige kans voor met alle evenementen en manifestaties waarin

we in Nederland trots onze seksuele identiteit vieren: Roze Zaterdag, Roze Woensdag, Canal Pride, enz. Deelnemen aan dergelijke festiviteiten en uitgaan in homoreca kost echter geld. Een asielzoeker, die legaal in procedure is, ontvangt niet meer dan €45 leefgeld per week. Een van de asielzoekers is uitgeprocedeerd. Hoewel hij in beroep is gegaan, heeft hij geen inkomsten meer. Om hen in de gelegenheid te stellen het gay leven te leren kennen, is geld nodig. Iedereen die daaraan een bijdrage wil leveren, kan geld storten op rekeningnummer 2260732 ten name van W. Last o.v.v. asielzoekers. Wil je meer informatie of wil je betrokkenen op andere wijze ondersteunen, neem dan contact op met Willy Last.

(WillyLast@zonnet.nl, 06-36069660) of Marieke Reijs (mrnl@hotmail.com, 06-41304352).

[Willy Last/Bart van Dam]

In actie voor Iranti

Dit jaar voert Breaking the Silence actie voor Iranti, een organisatie van lesbische vrouwen in Johannesburg, die met inzet van hedendaagse mediamedia aandacht vraagt voor hate crimes, waaraan lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen en transgenders in Zuid Afrika vaak worden blootgesteld. BtS gaat inhoudelijke, politieke en financiële ondersteuning voor deze groep organiseren. Breaking the Silence heeft zich ten doel gesteld via fondswerving een bedrag van €10.000 bijeen te brengen. De werkgroep zal daarvoor een aantal financiële acties gaan voeren. Hierbij wordt gedacht aan acties bij en rondom grotere en kleinere publieksevenementen in Nijmegen (roze evenementen maar ook algemene publieksevenementen). Met het bedrag van €10.000 zal Iranti in staat zijn

een videocamera, 2 SLR-camera's (kleinere camera's) en software voor het monteren en bewerken van filmopnames aan te schaffen. Aan andere teams en werkgroepen van het COC Nijmegen is gevraagd de actie inhoudelijk en financieel te ondersteunen. Verschillende acties zoals op 4 mei en de collecte in de roze dienst, giften op de rekening) hebben inmiddels ruim €500,- opgeleverd. Het begin van de 10.000 euro is er. Tijdens het Bona Baana festival (Afrikaans festival) op 23 juni in Bottendaal is BtS met een stand en een ludieke actie aanwezig. Tevens is de groep acties aan het ontwikkelen voor Roze Woensdag en zoeken ze 4-daagse lopers die zich willen laten sponsoren voor Iranti. Aanmelden en verdere info via mensenrechtenbts@cocnijmegen.nl

It's my Life

Een jaar geleden was het Songfestival nog 'not done' in Nederland. Ik voerde betoog na betoog voor het festival maar niemand leek mijn enthousiasme echt te begrijpen. Elk gesprek veranderde al snel in een discussie. Want iedereen die iets negatiefs over het Songfestival zegt, oordeelt negatief over mijn grote passie, en over mijn leven. Maar nu is alles anders.

Na de glorieuze winst van Loreen met 'Euphoria' in 2012, en de deelname van Anouk dit jaar, heeft heel Nederland het erover. Nederland heeft het festival weer omarmd. Songfestivalfan zijn is voor even heel normaal, ik ben weer voor heel even normaal!

Elk jaar uniek

Het festival is qua omvang met geen enkel ander evenement te vergelijken. Maanden van nationale voorrondes (die ik allemaal trouw volg), repetitie na repetitie, persconferenties en feesten. In de stad is een heuse Eurovision Village (een plein met optredens, merchandise etc.), overal in de stad leeft het festival en de hele stad speelt erop in. Twee weken lang beheersen delegaties en fans uit zo'n 40 landen het openbare leven. Voor de meeste fans is het dan ook geen vakantie maar is het een week je thuis voelen. Je uitdossen als vogel, een strak pak aandoen in de kleuren van de vlag van je land, in bruidsjurk gaan, alles kan. Het publiek is als één familie. Je kunt schreeuwen, juichen, gillen, dansen, springen, maar ook zoals ik zelf doe stilzitten en genieten. Iedereen gunt elkaar het geluk en deelt de teleurstellingen. Het motto van dit jaar (We Are One) kon haast niet toepasselijker. Fans gaan spontaan met

Op de foto met een Duitse fan die een Nederlandse vlag bij zich droeg, bij aankomst in de arena in Malmö.

elkaar op de foto, met iedereen kun je een gesprek aangaan over het festival en iedereen hoort erbij.

Alleen maar winnaars

Denemarken won (Emmelie de Forest – Only Teardrops) maar voor mij waren het allemaal winnaars. Immers elke artiest heeft een nationale selectie gewonnen in eigen land (of is aangewezen). Van elk nummer ga ik vanzelf houden, al voor de finale kan ik alles meezingen. Tijdens de altijd nagelbijtende puntentelling, de finale waar het allemaal om te doen was, hielpen Nederland en België elkaar dit

jaar aan 12 punten. Ook zoiets hoort bij het festival en dat heeft ook z'n charme. Net als de soms flauwe grappen, de gelikte dansjes, de strakke pakjes, de makkelijk in het gehoor liggende melodielijnen en de gebruikelijke trommels en windmachines. Ondanks dat iedereen zegt die dingen te haten doen ze het toch vaak goed. Kijk maar naar de winnaar of naar Roemenië (Cezar – It's my Life), de publiekswinnaar van de 2e halve finale. Het songfestival is mijn leven en ik wil en kan nooit meer zonder.

[Joost Wanders]

Eetcafé Villa Voorstad

Nijmegen – Ik ben er al vaak langs gereden op weg naar een vriendin die op 'het hof' woont. Villa Voorstad gevestigd in een vrijstaand pand op de hoek van de Fenikshof en de Marialaan 106. Vrienden van mij die er vaak 's avonds eten zijn euforisch over de prijs-kwaliteitverhouding. Het eetcafé bestaat nu ruim een jaar dus het wordt tijd voor een bezoek.

Gezien de geringe hoeveelheid zon die ons deze lente is gegund besluit ik op het terras plaats te nemen. Er

zijn twee tafeltjes bezet, een meisje is binnen druk tafels aan het 'indekken'. Het zal wel geen snelle lunch worden want de bediening merkt mij pas op bij het uitserven van de lunch bij de burens. Ik bestel een lekkere verse jus d'orange (€3.00) en vraag om de kaart. De lunchkaart bestaat overwegend uit 'koude' gerechten, salade en broodjes aangevuld met soep of kroketten. Het interieur binnen is eerder dat van een leuk trendy grand café dan een eetcafé. Het terras is daarentegen vrij functioneel gehouden maar wel windstil

en in de zon gelegen. Het ligt aan een vrij drukke doorgaande weg maar behoudens wat vrachtwagenverkeer stoort dit niet. Ik bestel een 'clubsandwich' (€7.25). Drie dikke sneden vers vloerbrood, keuze uit wit of bruin, met sla, tomaat, gekookt ei, spek en in deze variant kip i.p.v. kalkoenham. In het euforisme van mijn vrienden ben ik wat gematigd. Hoewel de ingrediënten goed van smaak zijn is de kip vrij dik gesneden en daardoor wat aan de droge kant. In mijn beleving vind ik de sandwich vrij neutraal van smaak.

Zelfs het uitgebakken spek is niet echt zout. Een 'echte' clubsandwich wordt normaliter met een bijgerecht als chips, friet of salade geserveerd, maar in dit geval heeft de keuken zich beperkt tot kruidenmayonaise. De bediening is zeer vriendelijk maar niet erg vlot. Inmiddels zijn wat meer tafels bezet, wellicht is dat de oorzaak. Ik wil graag nog koffie (€1.95) na en vraag of er iets van ijs mogelijk is als dessert. Dat blijkt moeilijk, er is monchou- of citroensandwich. De kwarttaart heeft een frisse citroensmaak en is gegarneerd

met een paar partjes mandarijn uit blik. Geen slagroom of andere poespas, gewoon eenvoudig (€2.50). De koffie is MVO gebrand door 'Peeze' met een Chocotoff als traktatie. De totaalprijs van €14,70 is geheel naar verwachting. Villa Voorstad lijkt mij een gezellige gelegenheid om eens met vrienden te borrelen op vrijdagmiddag. En... vrij (avond) parkeren, waar vindt je dat nog net buiten het centrum? In Nijmegen - West kan het nog.

Met culinaire groet,
[Sander Hagenbeek]

PINK CULINAIR

Feest overdag en 's nachts

Roze Woensdag 17 juli 2013

De Hertogstraat en het "Faberplein" zijn ook dit jaar de spil van de Roze Woensdag. Maar het programma is uitgestrekt tot het Hoogstraatje en de van Broeckhuijsenstraat. Bovendien is er al feest op de Waalkade. Op de podia zullen feestelijke optredens de vierdaagse lopers een warm en roze welkom bezorgen. Stichting Roze Woensdag heeft een heleboel partijen bijeen gebracht om de Roze Woensdag weer tot een van de hoogpunten van de Vierdaagse te maken.

Die middag wordt de Roze Voorloper uitgereikt aan een persoon of instelling die zich op bijzondere wijze voor homo-/lesbische emancipatie heeft in gezet. De Voorloper zal toegekend worden aan een jongeman die actief is als professional in de sport.

Het COC zal op 'stoutmoedige' wijze op het Faberplein present zijn.

De Kiss Kiss Club zal niet als zodanig aanwezig zijn. Daarvoor in de plaats is er een extra feest van Stichting Roze Woensdag met inbreng van de KKC. Dat feest start rond middernacht in De Lindenberg. Sander Ederveen voert de regie voor dat feest. "Het feest wordt iets stoerder dan een Kiss Kiss feest. Dat onderscheidt zich vooral door de muziek, dj's en de aankleding. Met visuals gaan we een heel mooie sfeer neerzetten."

Voor meer informatie:
www.rozewoensdag.nl

De roze bloemenslinger is een gewild gadget. Iedereen kan ze nu uitdelen door ze vlot te bestellen bij Stichting Roze Woensdag. Hiermee maak je de Roze Woensdag financieel onafhankelijker. Bovendien kun je iedereen die zo'n slinger van je wil versieren.

Kijk op www.rozewoensdag.nl

MOMENTEN – 14

1993

Je had haast alles meegemaakt
De dag gevierd, de nacht gebraakt
Je schreef je boeken, zong je lied

Je leefde niet voor je verdriet
Werd soms door het geluk geraakt –
De toekomst lag in het verschiet

Haast veertig jaar in dit bestaan
Misschien nog veertig jaar te gaan

Maar wat er van je werk beklijft
En of je nog herinnerd wordt
Of alle bloei voorgoed verdort

Dat weet geen sterveling – je blijft
Hooguit een kruimel op een schort
En hij verwaait die dit nu schrijft

Cees van der Pluijm

v/h de shakespeareclub

Tjeu Borremans krijgt Roze Ster 2013

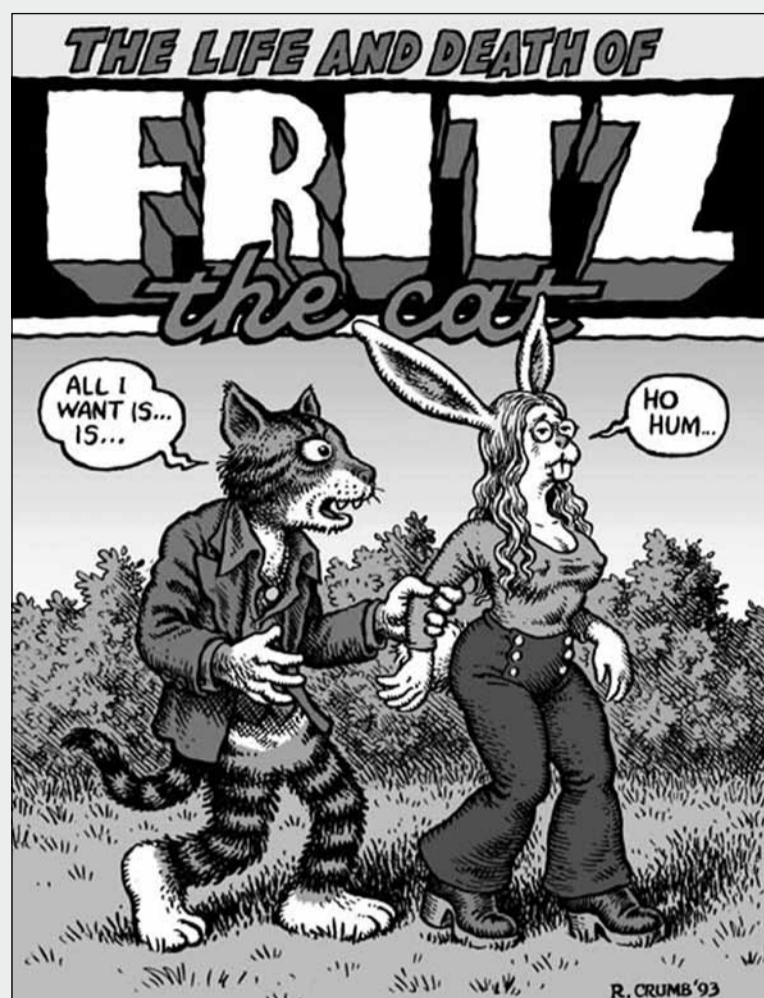
Tijdens het afgelopen Roze Meifeest heeft Tjeu Borremans, bestuurslid van het COC Nijmegen, en voorzitter van Het Roze Huis, de Roze Ster overhandigd gekregen uit handen van wethouder Bert Frings. De Roze Ster is een prijs die iemand ten goede komt, omdat hij of zij zich al enige jaren vrijwillig inzet voor de LHBT gemeenschap in Nijmegen en omgeving. De relatief onbekende prijs (die dit jaar voor de tweede keer werd uitgereikt) krijgt hiermee direct extra cachet. Tjeu is immers een bekend en gewaardeerd gezicht in roze Nijmegen, die al lang actief is voor de LHBT-beweging. Gezegd kan dus worden dat Tjeu niet alleen LHBT-organisaties en –activiteiten tot grotere hoogten heeft gebracht, maar dit keer ook een prijs die de eer heeft een jaar lang zijn naam te mogen dragen.

Voorronde COC Songfestival vindt plaats in oktober

Zet u het alvast in uw agenda: op 26 oktober 2013 zal in de Steigerzaal van De Lindenberg de Nijmeegse voorronde van het COC Songfestival plaatsvinden. De projectgroep, waar presentator Albert-Jan Aartsen ook deel van uit maakt, is al met de voorbereidingen bezig. Tijdens deze voorronde zullen zowel het publiek als een vakjury kiezen voor een Nijmeegse afvaardiging naar het negentiende Nationaal COC Songfestival dat op 30 november 2013 in Maastricht plaatsvindt. De nationale finale werd in 2012 namelijk gewonnen door de Maastrichtse Niena Bocken. Een welverdiende tweede plaats ging naar de Nijmeegse afvaardiging in de persoon van Davide La Cara. Hij was de winnaar van de voorronde van vorig jaar, die ook in de Lindenberg plaatsvond. De opzet van de avond zal dit jaar hetzelfde

zijn. De inschrijving voor kandidaten is inmiddels geopend, en de eerste kandidaten hebben zich al gemeld. Kandidaten kunnen zich melden bij voorrondecocsongfestival2013@gmail.com of de facebookpagina bezoeken. De deelnemers zullen door de vakjury in ieder geval worden beoordeeld op originaliteit, muzikaliteit, performance en het roze gehalte. Inzendingen zijn meestal eigen composities. Nijmegen behoort tot een select gezelschap COC's dat tijdens een theatershow die al een fenomeen op zich is, een voorronde houdt. In het verleden zorgde het ervoor dat ook de lokale voorronde de moeite meer dan waard is. Van verdere ontwikkelingen in de aanloop naar eind oktober zult u in dit blad op de hoogte gehouden worden.

[Joost Hermus]

In de bieb kon je me vroeger altijd vinden tussen de stripboeken. Storm, Kuifje, de Blauwbloezen, Guust Flater, uiteraard Suske en Wiske. Mijn moeder vroeg telkens of ik ook 'gewone' boeken wilde lezen. Dat was namelijk beter voor mijn algemene ontwikkeling. Dat vond ook de middelbare school. Strips weg, degelijke boeken lezen en daarna studeren. En als 'algemeen ontwikkeld' gezondheidswetenschapper kwam ik voor werk in Amsterdam te wonen. En wat doe je als 'algemeen ontwikkeld' persoon? Op naar het museum.

In het Stedelijk Museum viel ik in 2001 met mijn neus in de boter bij de tentoonstelling 'Eye Infection'. Werk van Robert Crumb, Mike Kelly, Jim Nutt, Peter Saul en H.C. Westermann hing levensgroot aan de muren. Het was vooral bij het werk van Crumb, dat ik gefascineerd bleef plakken. Vrouwen, veel vrouwen, met grote benen, billen en borsten, in gedaanten van vogels, katten, konijnen en nijlpaarden - doch goed herkenbaar als vrouw. Hijzelf als geile, mopperende, snoodaard veelal verpakt als kat. Zijn schlemielige kop komt vaker terug bij afbeeldingen uit zijn vroegere jeugd, waar zijn sekshormonen rondgieren, maar geen uitweg zien - behalve door zijn begeerlijke vrouwen te tekenen.

Na de tentoonstelling ben ik menig stripboekenwinkel binnengelopen en heb ik ander werk van hem opgesnord. Mijn favoriet is 'The Life and Death of Fritz the Cat' - een compilatie van zijn Fritz the Cat verhalen die een doorsnede geven van Amerika in de jaren zestig, met alle trips, orgies, werkloosheid en depressies van dien. Politie mannen zijn als varkens getekend, een liefde dat niet wil inzien dat het echt voorbij is, als sexy struisvogel met letterlijk haar kop in de grond. De avonturen zijn bij de beesten af, met een groot aantal varianten van raciale en seksuele stereotypen als een spervuur aan kritiek op

de Amerikaanse politiek, maar ze hebben ook iets lieflijks en tonen zich vol zelfspot.

Zoals het een 'underground tekenaar' betaamt, wordt Crumb eerst verguisd en daarna geprezen. En behalve geprezen ook gevraagd voor serieuze werken. In 1993 publiceerde hij samen met David Mairowitz 'Kafka'. Snapte ik eindelijk waar 'die Verwandlung' over ging. En ook waar het vandaan komt, met een Kafka die volstrekt in angst leeft, zich geen raad weet met zijn lichaam, noch met seks. Hoewel katholiek opgevoed, heb ik nooit veel met de bijbel gehad. Toch heb ik met veel pret 'The Book Genesis' gelezen, zoals in 2009 verstript door Crumb. En ja, Eva is erg herkenbaar als rondborstige, langbenige Crumb-vrouw. Crumb geeft aan dat hij zich letterlijk aan de tekst heeft gehouden. Kinderen worden dan ook geacht onder ouderlijk toezicht het boek te lezen, gezien de hoeveelheid geweld.

Als dit geen algemene ontwikkeling is...

Linda Mans

PS: Daar komt bij dat ik Crumb's plezier in ouderwetse countrymuziek en blues ontdekte door zijn getekende covers voor muziekgroep 'Les Primitifs du Futur', waarin hij op de banjo en mandoline speelt. Vrolijke, 'niets aan de hand' muziek.

Linda (39) woont inmiddels al enige tijd in Nijmegen, maar heeft nog steeds een connectie met Amsterdam. Ze werkt daar als gezondheidslobbyist bij Wemos, een organisatie die opkomt voor het recht op gezondheid van mensen wereldwijd. Ze was tot voor kort lid van de adviescommissie Homo/Lesbisch Beleid. Vanuit Stichting FLL gaf ze videoworkshops aan lesbische en biseksuele vrouwen in verschillende landen (www.f-l-l.nl).

'Weg Met De Geraniums'

In een hoek van de hal van het Gymnasium aan de Heyendaalseweg in Nijmegen hingen sinds eind april enkele tientallen foto's. Met de bijschriften en een apart boekwerk waarin de bijschriften gebundeld te lezen zijn, vormden ze de tentoonstelling 'Weg Met De Geraniums', over oudere homo's, lesbiennes, travestieten en transgenders door Lentenaar Leo van Adrichem.

De tentoonstelling belichtte deze groep ouderen, door ze individueel te fotograferen terwijl ze een activiteit uitvoeren die centraal staat in hun leven, bijvoorbeeld het besturen van een bus, zingen, meubelmaken,

e.d. Daarnaast wordt per foto een profieltekst getoond die is opgebouwd uit antwoorden op vragen die zichtbaar zijn. Hierdoor zijn de profielkaarten nog leuker om te lezen, omdat pas na enkele profielen duidelijk is welke vragen aan de geportretteerden moeten zijn gesteld. Ze gaan over ervaringen, wensen, verwachtingen en voorbeelden, waarbij van het laatste de naam Nelson Mandela vaak genoemd werd. De tentoonstelling liet een groep mensen zien, van wie het leven op een manier is ingericht die niet voldoet aan het stereotype van de oudere, maar die voor het overige zeer divers is. De groep ouderen varieert in leeftijd tussen 49 en in de 80, hoewel een enkeling geen geboortjaar op zijn

of haar profiel kenbaar maakt. Wat de tentoonstelling de moeite waard maakte, waren de fraaie foto's en de boeiende profielteksten.

De fototentoonstelling in het Gymnasium is inmiddels niet meer te bezichtigen, althans niet in Nijmegen. Maar ze wordt elders in het land opnieuw opgebouwd. Dit najaar al is de expositie weer te zien in verschillende plaatsen waaronder Deventer en Apeldoorn. Bij het ter perse gaan van deze PINK was er nog geen duidelijkheid over de data.

[Joost Hermus]

Foto zoals te zien op de expositie 'Weg Met De Geraniums'

foto Leo van Adrichem

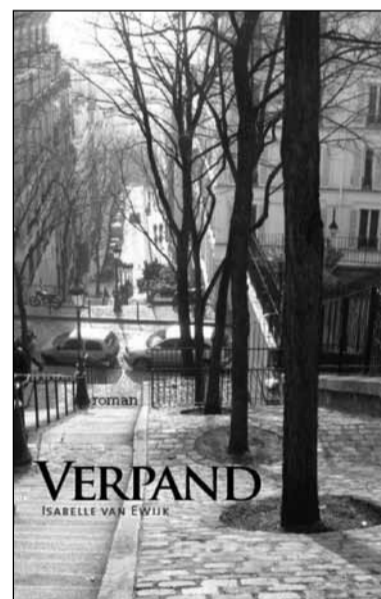

Boek-Recensie: 'Verpand'

"Die nonsens geloof je toch zeker zelf niet!" Met die woorden viel ze mijn leven binnen.

En met die eerste woorden uit het boek 'Verpand' valt ook schrijfster Isabelle van Ewijk mijn leven binnen. Het verhaal is simpel en volgt de traditionele lijn uit de romcom's als 'Kiss me', 'Imagine me & you' en 'Better than chocolate': Vrouw ontmoet vrouw. Ze draaien een half boek om elkaar heen voor ze uiteindelijk in elkaars armen vallen. Dan volgt de grote ruzie om af te sluiten met eind goed al goed. Toch wordt het boek niet oppervlakkig of saai. Dit is te danken aan de opbouw van de personages, de zelfspot en de droge humor waarmee het verhaal wordt geschreven. Een heerlijk weglesboek voor een zonnige dag in een strandstoel, met een glas koude witte wijn waar Henri zo van houdt.

Henri, de hoofdpersonage uit 'Verpand', is 31. Ze is single, woont in Antwerpen en haar leven bevindt zich in een sleur van werk, bezoeken aan haar neurotische BOM en enige familielid, hardlopen en vrijdagavonden met vrienden. De eerste woorden van Tara op een bedrijfsfeestje brengen daar verandering in. Geobsedeerd volgt ze de no-nonsense vrouw het feestgewoel uit en ontdekt gechoqueerd dat Tara een snelle wip met haar baas heeft in een park. Conclusie: hetero, jammer maar helaas, zou je denken. Maar Henri heeft het hele gebeuren op haar telefoon gefilmd en ziet bij

het herhaaldelijk terugspelen van het filmpje geen genot of liefde op Tara's gezicht weerspiegeld. Maar waarom doet Tara het dan? Haar speurtocht naar het antwoord op deze vraag sleurt Henri in een kat en muis spel met haar baas en haar verlangens. En als klap op de emotionele vuurpijl gooit haar moeder de beerput open betreffende haar verleden. En krijgt ze ruzie met haar beste vriend.

De titel van het boek lijkt te refereren naar de gebeurtenissen en gevoelens van Henri's verleden die beslag lijken te leggen op de toekomst. Wat moet ze doen om haar eigen toekomst terug te krijgen en weer grip te krijgen op haar leven? De titel kan ook slaan op de vrouw waar Henri haar hart aan verpand. Haar gevoelens voor Tara lijken haar vorige liefdes oppervlakkig en ongemeend te maken en onwillekeurig neurie je telkens het deuntje 'Like a virgin' als je het boek leest.

Verpand kan stiekem ook verwijzen naar het knusse pand in de straat

waar Henri woont, dat te koop staat en waar Henri dagelijks watertandend langsloopt.

Langzaam leren we Henri beter kennen en onder het gladde wateroppervlak blijkt een school vol emoties schuil te gaan, die vezel voor vezel wordt ontward. De schrijfster spaart daarbij haar hoofdpersonage niet. Zo komen we erachter dat Henri net zozeer in hokjes denkt als waar ze anderen van beschuldigt en dat er een fijne lijn is tussen obsessie en liefde. Henri denkt een heleboel, maar is een binnenvetter die denkt dat haar gedachten op telepathische wijze bij andere terecht komen. Ze kan stomverbaasd zijn als dat niet het geval blijkt te zijn. Henri is dus verre van volmaakt maar desondanks begin je steeds meer sympathie voor haar te voelen. En wij lesbo's schijnen nou eenmaal van emotie uitdieping te houden. De seksscènes vallen ook in ons straatje: niet te plastisch beschrijvend, maar spannend en suggestief. In tegenstelling tot in '50 Tinten grijs' is hier voldoende grijs gebied voor eigen invulling. Het boek zet je ongewild ook aan het denken over je eigen gewoontes. Waarom neem je altijd de laatste deur in damestoeitellen? Waarom wil je krullen als je steil haar hebt en steil haar als je krullen hebt? Waarom loop je een uur door een park als er een afspraak vervalt en je je eigen rigide planning niet in de war wilt schoppen? Prima vragen voor bij een glas witte wijn dus. Het einde komt abrupt en lijkt onaf, alsof de schrijfster haast had om het boek af te ronden. Zo zijn 368 pagina's eigenlijk niet genoeg. Het debuut van Isabelle van Ewijk smaakt dan ook naar een vervolg.

[Iris de Boer]

'Anders' op vakantie Cana-ga

De zomer komt eraan. Dat betekent Roze Zaterdag, Roze Woensdag, Canal Parade, de Roze Spelen en meer roze getinte geneugten. En zoals ieder jaar een massale vlucht uit ons druilerige landje op zoek naar zonnige stranden, cocktails, bezwete lijven en zout water.

Mijn reistip voor dit jaar: Canada. Huh? Inderdaad, geen zonnige stranden of zeewater. Eerder dennenbossen, Brokeback mountains en gletsjermereen. En in de binnenlanden 23 soorten soja-bonen en maïs, mocht je van popcorn houden.

Toch is het land razend populair bij de gay community. We waren Canada natuurlijk al erg dankbaar voor de vele roze films die het land op zijn conto kan schrijven. En voor Carrie Ann Moss. Maar dit jaar sloten we Canada voorgoed in onze harten dankzij Lost Girl. De lowbudget fantasy serie veroorzaakte een storm van discussies op populaire lesbische websites als afterellen.com en fanclubs schoten als paddestoelen uit de grond.

Lauren en Bo werden met overwel-digende meerderheid tot 'Favorite TV couple' in de V.S. gekozen. De 62 populaire heteroseksuele koppels hadden geen schijn van kans tegen de verenigde inspanningen van de lesbische fans en werden roemloos van het toneel geblazen.

De serie wordt, net als Queer as Folk, opgenomen in de Gay Capital van het land: Toronto. Waar andere steden een Chinatown, Bollywood of Little Italy hebben, heeft Toronto een Gayville, door de locals liefkozend 'The Village' genoemd. In Toronto vind je een radiozender gericht op homoseksuelen (ProudFM), een televisiezender (OutTV), een LHBT Kamer van Koophandel, twee kranten, diverse websites, stichtingen, (sport)clubs en bij de VVV kun je een stadsplattegrond krijgen waarop alle highlights voor de LHTB gemeenschap staan uitgelicht. De gayborhood centreert zich ironisch genoeg rond Church street. De voormalige paus zou voor het zingen de kerk uitrennen als hij hiervan hoorde. Maar de tentakels van de LHBT gemeenschap strekken uit door de stad, met College West als tweede roze wijk. Er is voor ieder wat wils. Begin je avond met een hapje eten bij Byzantium. De heren kunnen voor het toetje naar Remingtons, de beroemde stripbar. Daarna kun je het eten laten zakken bij Woody's & Sailor. Voor de LTB is er Crews & Tango.

Tijdens je verblijf in The Village zijn het op LHBT klanten gerichte Gloucester Square Inn, Courtyard by Marriott en Delta Chelsea hotel prima opties. Als je in juni naar Toronto wilt, wordt het lastig een kamer te vinden. Eerst begint het Inside Out filmfestival, gevolgd door de de Pride Week. Dit trekt roze toeristen van over de hele wereld naar de regenbooggekleurde straten van The Village. Dat wil niet zeggen dat het na die week gedaan is met de festiviteiten. De roze zomer begint dan net.

Vanaf Toronto kun je de tourist trap van de Niagara watervallen bewonderen (waar de waterdamp een mooie regenboog veroorzaakt) of doorreizen naar Ottawa, Montréal en Quebec. De gayborhood van de hoofdstad van Canada is weliswaar kleiner dan die van Toronto, maar de regenboog gekleurde richtingswijzers zijn alleen al een foto waard. In de 8 straatblokken zijn 60 LHBT gerunde bedrijven te vinden, waaronder de nodige uitgaansgelegenheden.

Door naar Montréal waar Divers/Cité zich uitstrekt langs Rue Sainte-Catherine. Hier geen gelikte skyscrapers, maar gezellige eeuwenoude Bi&Bi's. Le Drugstore heeft een verslavende uitwerking op de vrouwelijke bezoekers. Mado doet denken aan een

© Showcase

© Showcase

Moulin Rose en Sky is voor alle weer-types. Onderweg naar Quebec kun je overnachten in Le Domaine, een gay-ping met 130 trailers in een schitterend natuurgebied. Al komen de meeste bezoekers niet voor het natuurschoon. Het pittoreske Quebec doet aan als een Franse stad en daar kun je eind augustus met 15.000 anderen in het feestgedruis van de FAEC (Fête Arc-en-ciel) de zomer in stijl afsluiten. O ja, en je kunt er natuurlijk ook nog walvis spotten, maple siroop van je partner aflikken en de Indian Summer zien ontvlammen. Voor meer tips zie <http://www.travelgaycanada.com>

Als je na het lezen van dit verhaal nog altijd op zoek bent naar zand tussen je bilspleet kun je natuurlijk altijd naar Beach 19 in Portugal, Angelo in Ibiza of Alpha Camp op Lesbos. Weggaan is leuk, maar terugkomen ook, dus mijd landen met hoge straffen voor homoseksuelen, zoals het Midden Oosten en grote delen van Afrika. Zeker als er e/v in je paspoort staat. Hoewel het hier vrij normaal is als mannen of vrouwen hand in hand met elkaar lopen wordt een blanke vertoning van genegenheid al snel voor homoseksue-

© CGLCC

aliteit aangezien. De Boeddhistische delen van Azië zijn relatief veilig, zolang je geen intimiteit ten toon spreidt. Vertoon van intimiteit is hier overigens ook tussen heteroseksuelen taboe. Landen waar het homohuwelijk is gelegaliseerd zijn over het algemeen een veilige optie, al biedt het natuurlijk geen volledige zekerheid, zoals de gebarsten schedel van Wilfred de Bruijn helaas bewijst. In de Verenigde Staten zijn vooral de kuststaten de veilige optie, zoals L(word).A. of de (mr.) Big Apple. In het Wilde Westen worden er bij het huidige gebrek aan Indianen nog wel eens homo's gelycht. En in het zuiden trekt men soms graag nog een wit laken aan voor een authentieke neger- of homo-jacht.

Ach, ik kan nog wel een not so Lonely Planet schrijven over de places to bi. En mocht in tijden van crisis de portemonnee geen ruimte laten om je koffer te pakken, dan is er in home sweet homo natuurlijk ook genoeg mogelijkheid om de koffer in te duiken. Fijne zomer iedereen.

[Iris de Boer]

DE TUSSENBALANS

Rian Schuurmans

Geboortedatum en plaats: 25 april 1965 te Oss
Opleiding: Neuropsychologie
Beroep: Café eigenaar
Woonsituatie: Samenwonend
Woont samen met: Een heerlijk mens
Vrienden/vriendinnen: Genoeg
Geloof: Atheïst
Kinderwensen: nee, maar toch boze stiefmoeder geworden (haha)
Politieke voorkeur: Iets in het midden
Lengte: 1.73
Gewicht: Teveel
Vervoermiddel: Cabrio of motor
Hobbies: Lekker eten
Favoriete literatuur: Historische romans en psychologische thrillers
Favoriete films: Almodovar en Tarantino
Favoriete muziek: Van alles wat
Welke kranten lees je: NRC,

Gelderlander
Favoriet vakantie-oord: Andalucia
Favoriet eten: Spaans en Thais
Favoriete drank: Bruin Belgisch biertje of Bacardi-cola
Favoriete kleding: Jeans en T-shirt
Uitgaan: Concert, uit eten
Verslavingen: Chocolade vooral Nutella
Goede eigenschappen: Breed geïnteresseerd en georiënteerd
Slechte eigenschappen: Veel te ongeduldig, te laat komen
Bewondering voor: Mensen met een passie
Hekel aan: Belasting betalen
Val op (uiterlijk of karakter): Fijne combinatie van beide, als ze maar echt is
Coming out: Zo rond m'n twintigste
In welke zin geëmancipeerd: Volgens mij in alle opzichten
Homo/lesbo bars: Café Mets natuurlijk!
Andere ontmoetingsgelegenheden: Feestjes
Waar ben je eigenlijk te veel mee bezig: Dromen
En waar te weinig mee: Concrete dingen
Speciaal doel of ideaal: Niet schuilen voor het leven

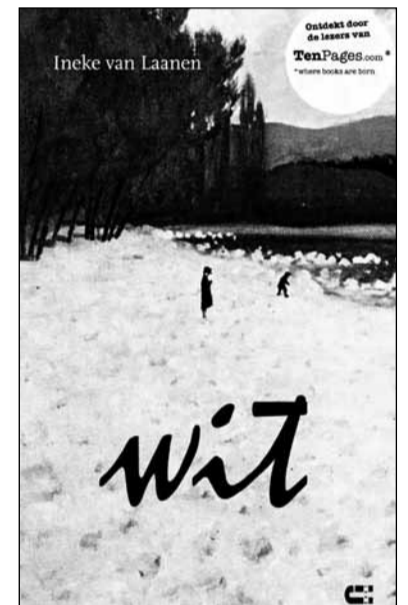
Debuutroman Ineke van Laanen

Ineke van Laanen heeft onlangs haar debuutroman 'Wit' gepresenteerd. Het boek kent een duidelijk lesbische verhaallijn. 'Wit' is een roman over schuld, liefde en de ontoereikendheid van de liefde. Thomas Rosenboom was aanwezig bij de presentatie in Dekker van de Vegt/de Slegte. Hij noemde het boek: 'mooi, gelaagd en ook nog eens een liefdesverhaal.'

Maud van Orsouw, eind veertig, is humanistisch uitvaartbegeleidster. Het schrijven van de toespraken voor de overledenen brengt haar terug bij haar jeugd, toen haar opa haar meenam naar het kerkhof, waar hij opzichter was en waar hij de doden weer tot leven wist te wekken met zijn verhalen. Op een dag moet Maud een toespraak schrijven over Laura Sanders, een vrouw die zelf een einde heeft gemaakt aan haar leven. Ze beseft onmiddellijk dat het gaat om de Laura die ze als kind heeft gekend en met wie ze van haar zestiende tot haar achttiende een romance heeft beleefd. Terwijl de gebeurtenissen in het heden zich verder ontwikkelen, krijgt Maud steeds meer zicht op het verleden en op de betekenis die Laura voor haar heeft gehad.

Einde weigerambtenaar in zicht

De Tweede Kamer stemde op 11 juni vóór een wetsvoorstel van Pia Dijkstra en Gerard Schouw (D66) dat beoogt een einde te maken aan het fenomeen weigerambtenaar. COC Nederland spreekt van een 'grote stap naar het einde van discriminatie op de mooiste dag van je leven.' Vóór het wetsvoorstel stemden D66, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, PVV, SP, VVD en 50Plus en tegen stemden CDA, ChristenUnie en SGP. Het COC voerde jarenlang actie tegen weigerambtenaren, onder meer met een grootschalige publieksactie tijdens de Amsterdam Gay Pride in 2011. Het COC wil dat LHBT's kunnen rekenen op een neutrale overheid die hen niet discrimineert. Het

Ineke van Laanen (1954) is werkzaam als docent. Ze volgde de opleiding op Schrijversvakschool 't Colofon en won enkele prijzen, waaronder de literatuurprijzen van Nijmegen en Gorinchem. Haar scenariobewerking van het verhaal 'Kijken naar Sacha' werd in 2010 verfilmd en vertoond op het festival Gevaarlijk Goed. In 2012 won ze de juryprijs en de publieksprijs bij Aan het woord! Nijmegen. Ineke van Laanen woont in Nijmegen. 'Wit' is verkrijgbaar bij Dekker van de Vegt/de Slegte, de Feeks en andere boekhandels.

ISBN: 978-90-8684-092-2
Formaat: 20 bij 12,5 cm
Prijs: € 14,95

wetsvoorstel verbiedt gemeenten om nieuwe weigerambtenaren in dienst te nemen. Ook geeft het gemeenten de bevoegdheid om zittende weigerambtenaren te ontslaan of een andere baan aan te bieden. Het wetsvoorstel biedt geen oplossing voor 'zittende' weigerambtenaren. Het COC had daar wel op aangedrongen. Wel wordt de wet op verzoek van de belangenorganisatie over een paar jaar geëvalueerd, om te bezien of het aantal weigerambtenaren in Nederland dan drastisch is afgenomen. Nu de Tweede Kamer de wet heeft aangenomen, volgt behandeling in de Eerste Kamer.

Bron: COC-NL

Waarom heeft het zo lang geduurd voordat de notitie is verschenen? In 2011 was immers de voorbereidende werkconferentie?

'Uit de werkconferentie is een hele wensen- en verlanglijst boven tafel gekomen. Al deze punten moesten worden vertaald naar mogelijkheden en acties. Hier zijn verschillende gesprekken over gevoerd met zowel de adviescommissie homo-/lesbisch beleid als binnen het college van B&W. Helaas waren er daarbij ook enkele personele bezettingsproblemen. Gelukkig zijn die nu opgelost. Tel je dit bij elkaar op dan kom je al gauw tot de dag van vandaag.'

Wat is het grootste verschil ten opzichte van het oude beleid?

'In de oude situatie was er maar één wethouder verantwoordelijk voor LHBT-beleid. In de nieuwe situatie wordt per beleidsveld bekeken wat er gedaan kan worden om LHBT-vraagstukken aan te pakken. Dit noemen we ook wel 'mainstreaming'. Dus geen aparte programma's meer per doelgroep, maar LHBT-beleid verankeren door de hele organisatie. Een goed voorbeeld is dat het programma onderwijs nu zelf budget heeft om voorlichting over LHBT's te stimuleren. Groot voordeel daarbij is dat de verantwoordelijkheid binnen het gemeentebestuur wordt gedeeld en het draagvlak breder is.'

Laten we een aantal concrete maatregelen van de notitie langslopen. Te beginnen bij 'onderwijs'. Wat zijn de ambities op dit vlak?

'Het programma onderwijs is een voorbeeldprogramma voor de rest van de regio. Met name het gegeven dat alle scholen in het voorgezet onderwijs binnen de gemeente meedoen. Hierin zijn wij uniek. Dit zie je ook terug in rapportages van de GGD (emovov-rapport) over de acceptatiegraad van homoseksualiteit bij middelbare scholieren. Wat we nu gaan doen is kijken of we ook voorlichting op basisscholen kunnen stimuleren. In de nieuwe beleidsperiode wordt SchoolsOUT uitgebreid naar het ROC en de bovenbouw van de basisscholen in Nijmegen.'

Dan 'sport': leggen jullie de focus op professionele sport of amateurs?

'Beiden. Er zijn gesprekken gaande met N.E.C. over het spreekkorenbeleid en we willen aan de slag met het actieplan homoacceptatie in het voetbal van de KNVB. Ik vind het ook mooi om te zien dat na lang afhouden er nu een bijeenkomst plaatsvindt tussen de adviescommissie homo-/lesbisch beleid en het bestuur van N.E.C.. De voetbalclub steekt hiermee duidelijk

Interview wethouder Bert Frings

'Over drie jaar is Nijmegen nog steeds koploper op het gebied van LHBT-emancipatie'

Ook in tijden van bezuinigingen heeft de gemeente Nijmegen nog steeds als doel het maatschappelijk klimaat voor LHBT's (Lesbiennes, Homoseksuelen, Biseksuelen en Transgenders) te verbeteren. Met de onlangs uitgekomen 'uitvoeringsnotitie Seksuele Diversiteit' staat dit commitment van de gemeente nu op papier. PINK ging hierover in gesprek met de betrokken wethouder Bert Frings.

zijn nek uit. Daarnaast is er uitvoerig gediscussieerd over hoe je nu om moet gaan met homoseksualiteit en diversiteit binnen amateurverenigingen. Er heerst bij sportclubs behoorlijk koudwatervrees om iets met dit thema te gaan doen. Daarom is er voor gekozen om met één of twee verenigingen aan de slag te gaan, welke als voorbeeld voor de rest kunnen gaan dienen. Immers, als er één schaap over de dam is, volgen er meer.'

Bij het thema veiligheid richten jullie je op de professional

'Er komen de komende jaren veel taken naar de gemeente toe (jeugdzorg, AWBZ). In Nijmegen hebben we besloten dat we dit gaan oppakken door middel van sociale wijkteams. Wat wij willen is dat deze mensen expertise opbouwen op het gebied van de LHBT-problematiek. Denk aan het opleiden van straatcoaches of medewerkers van woningbouwverenigingen. Wij willen

niet dat deze professionals specifiek homogeweld, zoals in Utrecht met het weggepeste homostel het geval was, ontkennen en geen actie ondernemen. Op het moment dat LHBT's zich onveilig voelen om welke reden dan ook, moet dit worden erkend en de daders worden aangepakt.' 'Opmerkelijk is het masterplan bespreekbaar maken van homoseksualiteit in etnische kring, waarbij jongerenwerkers en straatcoaches training hebben gehad over homoseksualiteit. Hier zag je in eerste instantie dat er onder de straatcoaches (veelal van allochtone afkomst) een lage acceptatiegraad van homoseksualiteit was te bespeuren. Hier zijn wij van geschrokken. Als zij het al niet accepteren, hoe kun je dan verwachten dat zij dit op de juiste wijze overbrengen op de jongeren op straat? Dat is voor mij een reden om dit project voort te zetten.'

Nijmegen wil haar 'zichtbaarheid' als LHBT-vriendelijke stad vergroten. Dus: wanneer komt de roze zaterdag naar Nijmegen?

'Roze zaterdag heeft de gemeenteraad nog niet op de evenementenkalender gezet. Misschien is het ook beter om dit soort evenementen in steden te organiseren waar de LHBT-acceptatie op een lager niveau staat. Wat we wel gaan doen is de regenboogvlag hijsen in oktober, aanwezig zijn bij de roze woensdag en ik ben heel blij dat er nu een Roze Huis staat. Daarnaast zijn we lid van Workplace Pride en is de hernieuwde uitgave van het voorlichtingsboekje over transgenders inmiddels uitgebracht en te bestellen via de gemeentelijke website. Zichtbaarheid gebeurt vooral door de Roze Beweging zelf en je hebt gelijk dat de ambitie van de gemeente op dit vlak bescheiden is. We faciliteren nu vooral. Een ideeetje wat nog in ontwikkeling is om wat betreft zichtbaarheid samen

met Arnhem op te trekken. Misschien levert deze samenwerking wel nieuwe creativiteit op.'

Krijgen roze ouderen nog speciale aandacht?

'Dat is voor mij een belangrijke doelgroep. Met name omdat de gezondheidsrisico's bij deze doelgroep groter zijn. Roze ouderen hebben bijvoorbeeld meer te kampen met depressieve klachten. Hulpverleners krijgen extra scholing om dit te signaleren. Op dit onderwerp zie je verder twee tegengestelde ontwikkelingen. Aan de ene kant de problematiek rond roze ouderen, die in een verpleegtehuis zitten waar ze zich niet welkom voelen. Hier is bijvoorbeeld het initiatief van de roze looper bewonderenswaardig. Aan de andere kant blijven (roze) ouderen steeds langer in huis wonen. Dan komen opnieuw de wijkteams die achter de voordeur kijken in beeld. Zij gaan namelijk ook over de zorg aan huis.'

Zoeken jullie de samenwerking ook nationaal en internationaal?

'Onze burgemeester onderhoudt goede banden met de Euregio gemeenten. Daarom gaan we kijken of we dit onderwerp in Duisburg (of wellicht Keulen) kunnen agenderen. Uit de gesprekken met de directe buurgemeenten blijkt overigens dat zij dit onderwerp minder op hun netvlies hebben staan. Zij geven aan niet of nauwelijks met het thema te maken te hebben. Deze gesprekken lopen in deze fase nog stroef.'

Wat is het meest ambitieuze onderdeel van het programma en zijn we over drie jaar nog steeds koploper in Nederland? 'Dat is zonder twijfel het onderwijsdeel. Qua omvang en qua succes. Ook het cultuurprogramma 'aan zet' dat voor scholen gebruikt wordt, willen veel andere gemeenten kopiëren. Over drie jaar zijn we dus nog steeds koploper in Nederland. Een groot deel van deze eer gaat ook naar de Roze Beweging zelf, waarvan ik hoop en verwacht dat deze nog net zo actief is als zij de afgelopen jaren is geweest.'

Nu u daarover begint. Wat verwacht u als gemeente van de Roze Beweging zelf?

'Blijf doorgaan met de initiatieven die jullie nemen. Spreek de overheid aan op zaken als veiligheid, discriminatie en de facilitering van de zichtbaarheid van de doelgroep. Laat zien waar je voor staat! En tot slot: heel veel creativiteit en eigenheid.'

[Demian Stokebrand]

Wat staat er in de uitvoeringsnotitie?

De uitvoeringsnotitie Seksuele Diversiteit is de opvolger van de nota 'Hand in hand' (die eind 2011 afliep). In de notitie staat het beleid van de gemeente Nijmegen wat betreft Lesbiennes, Homoseksuelen, Biseksuelen en Transgenders (LHBT's) voor de periode 2013-2015 omschreven.

Belangrijkste aandachtspunten zijn:

1. Bevorderen van de participatie van LHBT's. In bepaalde clubs en organisaties voelen LHBT's zich niet welkom, vanwege de sterk aanwezige heteronorm. De gemeente streeft naar een situatie waarbij iedereen welkom is en het gevoel heeft zichzelf te kunnen zijn. Onder meer via het stimuleren van Gay-Straight Alliances (GSA) in bijvoorbeeld bedrijven (Workplace Pride) en sportclubs.

2. Werken aan veiligheidsgevoel van LHBT's. Het gaat hierbij zowel om het verminderen van het aantal gevallen van fysiek geweld en intimidatie tegen LHBT's, als om gevoelens van onveiligheid.

3. Bevorderen van de gezondheid van LHBT's. LHBT's lopen een verhoogd risico op diverse gezondheidsproblemen. Het is van belang dat zorgprofessionals op de hoogte zijn van de risico's en risicogroepen en expertise hebben op het gebied van seksuele diversiteit.

4. Het verbeteren van de positie van transgenders. Voor transgenders is met name in de ontdekkingsfase en de fase van transitie begrip extra van belang. De gemeente wil inzetten op voorlichting voor/over transgenders.

Een andere belangrijke pijler voor de komende periode is ontschotting en het verder 'mainstreamen' van LHBT-beleid. Mainstreaming houdt in dat aspecten van beleid worden ingebed in andere programma's en beleidsvelden van de gemeente.

Concrete maatregelen uit de notitie (per hoofdonderwerp):

Onderwijs

1. voortzetten en uitbreiden van het project SchoolsOUT naar het primair onderwijs en het ROC;
2. opnemen in SchoolsOUT: aandacht voor LHBT-specifieke gezondheidsrisico's.

Sport

1. ondersteunen door Sportservice van sportverenigingen op het thema 'Voel je veilig in de club', te beginnen met 2 pilots in 2013;
2. agendering thema discriminatie/agressie in het bestuurlijk overleg met NEC en BV Voetbal, waarin de Nijmeegse voetbalverenigingen zijn verenigd (in kader van Fair Play);
3. monitoring naleving van de afspraken rond spreekkoren in het bestuurlijk overleg NEC.

Veiligheid

1. sociale wijkteams/regieteams en wijknetwerk voorzien van expertise m.b.t. seksuele diversiteit;

2. vergroten kennis en expertise Veiligheidshuis m.b.t. LHBT-gerelateerd (huiselijk) geweld;
3. agendering veiligheid LHBT-ers in de gezagsdriehoek.

Zichtbaarheid

1. de gemeente geeft de komende 3 jaar invulling aan het lidmaatschap van Workplace Pride;
2. de gemeente draagt bij aan het toegankelijk maken van (specifiek Nijmeegse) LHBT-informatie via (links op) de gemeentelijke website;
3. herdruk van het voorlichtingsboekje over transgenderisme: 'Dames, heren en anderen'.

Zorg & Welzijn

1. continueren en waar mogelijk regulier inbedden van bestaande projecten als 'Veilige Haven' en 'de Dialoog'; faciliteren/ondersteunen van overige initiatieven gericht op seksuele diversiteit en specifieke geloofs- en migrantengemeenschappen;
2. vergroten van de kennis en expertise bij welzijn- en zorgprofessionals over LHBT-specifieke problematiek, d.m.v. het ondersteunen van

projecten en/of het opnemen van specifieke doelstellingen in budgetsubsidievoorwaarden van zorg- en welzijnsinstellingen; daarbij ook specifieke aandacht besteden aan roze ouderen.

Cultuur

1. aandacht voor (seksuele) diversiteit bij het opstellen van de nieuwe gemeentelijke subsidieregeling op grond van de cultuurvisie 'werken in ketens'.

Internationale en regionale samenwerking

1. kleinere gemeenten in de regio informeren over en desgevraagd van advies voorzien ten aanzien van LHBT-beleid;
2. ondersteunen van regionale of grensoverschrijdende samenwerkingsinitiatieven vanuit de Roze Beweging zelf, door middel van bestuurlijke agendering.